

WODC-rapport
Minderjarigenbewind

Maak boedelbeschrijving verplicht

Hans ter Haar promoveerde in 2013 op het onderwerp 'Minderjarigen en (de zorg voor hun) vermogen'. Daarin constateert hij dat de minderjarige die rechten heeft in een nalatenschap, in het huidige systeem van toezicht in het erfrecht nauwelijks of geen waarborgen vindt. Vanwege Kamervragen van Tweede Kamerlid Michiel van Nispen (SP) gaf het ministerie van Veiligheid en Justitie opdracht aan het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum tot nader onderzoek. Ter Haar licht de belangrijkste aanbevelingen uit dit onlangs gepubliceerde onderzoek toe.

| BEELD Truus van Gog

1 LAAT OUDERS HET VERMOGEN VAN HUN KINDEREN BESCHRIJVEN

Erft een minderjarige in de nalatenschap van één van zijn ouders, dan voert de overgebleven ouder meestal het bewind over het erfdeel van dat kind. De vraag is of deze ouder zich voldoende bewust is van zijn taak. Het toezicht dat kantonrechters over het bewind van ouders kunnen uitoefenen, is nauwelijks effectief. Zo zijn ouders bijvoorbeeld verplicht een beschrijving te maken van de nalatenschap waarin een kind een niet-opeisbare vordering erft, maar blijkt dat hiervan in de praktijk zelden iets terecht komt. Ouders kennen het voorschrift vermoedelijk vaak niet en worden door de kantonrechter niet gemaand het na te leven. Een verbetering zou zijn om in alle gevallen waarin een minderjarige vermogen (vanaf een bepaalde omvang) krijgt, ouders te verplichten hiervan een beschrijving te maken en in te dienen bij de rechtbank. Kantonrechters hoeven deze beschrijvingen niet inhoudelijk te controleren, maar zij moeten er wel zo veel mogelijk voor zorgen dat het gebeurt. De verplichte beschrijving vergroot het bewustzijn van ouders om het vermogen van hun minderjarige kinderen goed te beheren. Daarmee is voor het kind al veel gewonnen.

2 STORT GELDEN OP EEN GEBLOKKEERDE REKENING

Soms krijgt een kind een fors bedrag in geld, bijvoorbeeld uit een nalatenschap (denk aan een erfdeel, legaat of legitieme portie) of vanwege een levensverzekerings- of letselschade-uitkering. De belangen van het kind zijn dan kwetsbaar, omdat hun ouders volgens de wet vrij over het geld van hun kinderen kunnen beschikken. Ze kunnen het dus ook uitgeven aan allerlei zaken waarvoor het niet bedoeld is. Denk aan de verbouwing van de gezinswoning, een grotere auto of kosten van levensonderhoud van het kind. Ouders zijn volgens de wet verplicht het vermogen van hun kinderen doelmatig te beleggen, zodat het bewaard blijft voor later. Het is echter maar zeer de vraag of zij zich hier voldoende van bewust zijn. Het kind is er daarom bij gebaat dat de instanties of personen die grote geldbedragen aan hen uitkeren voortaan verplicht zijn deze rechtstreeks over te maken op een zogenaamde BEM-rekening. Dat is een geblokkeerde rekening waarover ouders alleen met machtiging van de kantonrechter kunnen beschikken. Van deze rekening wordt in de praktijk soms ook nu al gebruikgemaakt, maar niet structureel. Deze BEM-rekening zou dus

een grotere rol kunnen spelen bij de bescherming van minderjarigen.

3 GEEF KINDEREN ALSNOG DE MOGELIJKHEID RECHTEN IN TE ROEPEN

Kinderen hebben soms rechten en aanspraken die, als ze niet op tijd door hun ouders worden uitgeoefend of ingeroepen, kunnen vervallen of vervallen. Is een ouder laks, dan kan een kind daardoor dus schade ondervinden. Dit geldt met name in het erfrecht. Heeft een kind recht op een legitieme portie of een geldbedrag (soms ineen) voor levensonderhoud, dan vervalt zijn recht als zijn ouders dit niet binnen vijf jaar respectievelijk negen maanden inroepen. Een aanbeveling is om verjarings- en vervaltermijnen voortaan te laten voortduren tot enige tijd na de meerderjarigheid van een kind. Het kind heeft zo alsnog zelf de mogelijkheid zijn rechten of aanspraken in te roepen. Hierdoor zijn ze beter beschermd tegen passieve ouders. ■